

ประวัติโรงพยาบาล

จุดเริ่มต้นของการเป็นศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่ กำเนิดมาจากการจัดทำ "หน่วยสงเคราะห์แม่และเด็กเคลื่อนที่" เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2490 โดยกรมสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยแรกของประเทศไทยที่ทดลองจัดทำขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาแม่และเด็ก เนื่องจากมีอัตราการตายของแม่และเด็กสูงมากในขณะนั้น

พ.ศ.2507 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "หน่วยอนามัยแม่และเด็กเชียงใหม่" และ "สถานอนามัยแม่และเด็ก" เมื่อปี พ.ศ.2509 ตามลำดับ (อยู่ภายใต้กรมอนามัย) ให้บริการแม่และเด็กทั้งในสถานที่ และนอกสถานที่ ได้แก่ การตรวจครรภ์ การคลอด การดูแลหลังคลอด การดูแลทารก การฉีดวัคซีนป้องกันโรคในเด็ก การเยี่ยมบ้าน การบริการตรวจรักษาโรคอื่น ๆ และการบริการในพื้นที่ห่างไกล ให้การอบรมพื้นความรู้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข รวมทั้งผดุงครรภ์โบราณ ให้การนิเทศและติดตามผลการทำงานของเจ้าหน้าที่ และได้เริ่มเปิดให้บริการอนามัยเด็กวัยก่อนเรียน (Day care center) ในปีพ.ศ. 2510

พ.ศ.2512 กองอนามัยแม่และเด็ก กรมอนามัย รับผิดชอบนโยบายพัฒนาสุขภาพแม่และเด็ก ทั่วประเทศได้จัดตั้งศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขตขึ้นในภาคต่าง ๆ ของประเทศ สถานอนามัยแม่และเด็กเชียงใหม่ จึงถูกเปลี่ยนชื่อเป็น **ศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 5 เชียงใหม่** ซึ่งมีจังหวัดรับผิดชอบ 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน พะเยา แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน และอุดรดิตถ์ มีโรงพยาบาลแม่และเด็ก เปิดบริการแม่และเด็ก (MCH) เริ่มเปิดบริการเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2517

บทบาทของศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 5 คือให้บริการแนะนำ เป็นที่ปรึกษา และให้การสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ด้านแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว นิเทศและติดตามงานในระดับเขต จัดให้มีระบบกำกับติดตามอัตราการตายของแม่และเด็ก รวมทั้งการให้บริการด้านแม่และเด็กในระดับสถานอนามัย โดยมีโรงเรียนผดุงครรภ์และ **อนามัยเชียงใหม่** เป็นหน่วยงานใหม่ในสังกัด โรงพยาบาลแม่และเด็ก จึงเป็นแหล่งให้การอบรมและฝึกปฏิบัติงานแก่นักเรียนผดุงครรภ์อนามัย ซึ่งต่อมาได้ย้ายไปอยู่ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขเมื่อปี 2538

พ.ศ.2529 ได้มีการรวมงานของศูนย์โภชนาการ ศูนย์อนามัย โรงเรียนศูนย์ทันตสาธารณสุขเข้ามาด้วยตามนโยบายของกรมอนามัย ศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 5 จึงถูกเปลี่ยนชื่อเป็น **ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 10 เชียงใหม่** บทบาทของศูนย์จึงได้ขยายครอบคลุมทั้ง 3 งานเพิ่มเติมจากภารกิจเดิม ในขณะที่โรงพยาบาลแม่และเด็กยังให้บริการด้านแม่และเด็ก และวางแผนครอบครัวเป็นหลัก

พ.ศ.2534 ศูนย์ฯได้ปรับเปลี่ยนเขตรับผิดชอบจาก 9 จังหวัดเป็น 6 จังหวัด ภาคเหนือตอนบน ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน พะเยาและแม่ฮ่องสอน

พ.ศ.2545 หลังการปฏิรูประบบราชการ ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกรมอนามัยเป็น หน่วยงานในส่วนกลาง 10 กอง.2 สำนักและศูนย์อนามัย 12 แห่ง ในส่วนภูมิภาค โดยมีบุคลากรส่วนหนึ่งจากศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขตที่ถูกยุบหลังการปฏิรูป ถูกปรับรวมเข้ามาอยู่กับศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเดิม ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 10 จึงถูกเปลี่ยนชื่อเป็น **ศูนย์อนามัยที่ 10** สอดคล้องกับชื่อกรมอนามัย ซึ่งมีการกิจในการส่งเสริมสุขภาพให้ประชาชนมีสุขภาพดีอันเป็นภารกิจที่อยู่ได้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ คือ การพัฒนาสังคมและการแก้ไขปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิต
2. ยุทธศาสตร์กระทรวง ประชาชนมีสุขภาพดีจากการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมโรคและการคุ้มครองผู้บริโภค

โดยกรมอนามัย มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพ พฤติกรรมสุขภาพ และระบบการจัดการสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่ออภิบาลประชาชนไม่ให้เจ็บป่วยหรือพิการ จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างสมรรถนะของบุคคลพร้อมกับควบคุมปัจจัยทั้งด้านบวกและ ด้านลบในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมอันจะมีผลกระทบต่อสุขภาพของ ประชาชน

ศูนย์จึงได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้สอดคล้องกับกรมอนามัย เพิ่มบทบาท ครอบคลุมการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ในขณะเดียวกัน โรงพยาบาลแม่และเด็กได้ขยายบทบาทของการบริการด้านส่งเสริมสุขภาพ จากเดิมที่เป็นบริการด้านอนามัยวัยเจริญพันธุ์เป็นหลัก ให้บริการครอบคลุมส่งเสริมสุขภาพในทุกกลุ่มอายุและเปลี่ยนชื่อเป็น "โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ"

พ.ศ.2547 มีการปรับเขตรับผิดชอบ โดยศูนย์อนามัยที่ 10 ให้มีจังหวัดในเขตรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอีก 2 จังหวัด คือ แพร่ และน่าน